

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ

Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Μ Α Ι Ρ Η Τ Σ Ε Ρ Ω Ν Η

Οι βιβλιοθήκες και οι βιβλιοθηκονόμοι βρίσκονται αυτή την εποχή στην κορυφή της επικαιρότητας όχι μόνο στην πατρίδα μας, αλλά και στις περισσότερες χώρες του κόσμου. Ο προβληματισμός είναι κοινός και έχει σαν κύρια αιτία την γρήγορη, έως ξέφρενη, επέλαση της τεχνολογίας και την απόλυτη κυριαρχία των ηλεκτρονικών υπολογιστών σε όλους τους χώρους της οικονομικής, κοινωνικής και προσωπικής μας ζωής.

Όλα τα επαγγέλματα έχουν επηρεαστεί αμέσως ή εμμέσως από την επικράτηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Για να είμαστε ειλικρινείς, οι υπολογιστές έχουν αλλάξει το χώρο εργασίας τόσο πολύ ώστε πρέπει να καταβάλουμε μεγάλη προσπάθεια για να θυμηθούμε πώς τα καταφέραμε πριν από την επέλασή τους! Πώς ενημερωνόμασταν, τέλος πάντων για τον καιρό, και τα αθλητικά, για κάποια σειρά της τηλεόρασης, τα νέα του κόσμου, την αλληλογραφία μας, και όλη αυτή την πληθώρα της πληροφόρησης, με εικόνα, κείμενο και ήχο, που μας προσφέρει το διαδίκτυο και σε τόσες πολλές διαφορετικές γλώσσες. Πώς ζούσαμε χωρίς όλα αυτά; Για να είμαστε και δίκαιοι, οι ηλε-

κτρονικοί υπολογιστές με τα μαγικά τους δίκτυα, τις μεγάλες ταχύτητες και χωρητικότητες οι οποίες κυριολεκτικά δεν «χωρούν» στο ανθρώπινο μυαλό έχουν διευκολύνει πολλά πράγματα και έχουν αλλάξει τη ζωή μας. Μας έχουν κάνει κοινωνούς σε μια καινούργια κοινωνία της γνώσης, μια καινούργια «κοινωνία των εθνών», όπου η τεχνολογία τάσσεται στην υπηρεσία του ανθρώπου. Όπως πίστευε ο πρωτοπόρος του Διαδικτύου Μιχάλης Δερτούζος, «ο σκοπός της τεχνολογίας ήταν ανέκαθεν να δίνει στον άνθρωπο κάθε τόσο καινούργια «εργαλεία» με τα οποία να πραγματοποιεί τους σκοπούς του και τα οράματά του».

Το κεφάλαιο της κοινωνιολογίας το οποίο ασχολείται με τα επαγγέλματα και την εξέλιξή τους δεν έχει καν προλάβει να ασχοληθεί με τον σύγχρονο Βιβλιοθηκονόμο και το επάγγελμά του. Σε σχετικές αναλύσεις ορισμένων κοινωνιολόγων διαπιστώνει κανείς ότι μερικοί απ' αυτούς εξακολουθούν να αναρωτιούνται αν όντως πρόκειται περί επαγγέλματος! Ορισμένα εγχειρίδια μάλιστα χαρακτηρίζουν την επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας σαν ημι-επάγγελμα (semi-profession)! Από συζητήσεις και σχετικά κείμενα τα τελευταία χρόνια, φαίνεται ότι μάλλον πρόκειται για ένα επάγγελμα ιδιότυπο, ξεχωριστό, το οποίο βρίσκεται σε συνεχή ζύμωση και εξέλιξη.

Και γιατί να μην είναι αλήθεια; Είναι το επάγγελμα το οποίο λίγο-πολύ σχετίζεται με όλα τ' άλλα, απαιτεί ευρύτητα γνώσεων, ευελιξία, συνεχή ενημέρωση και επιμόρφωση. Είναι το επάγγελμα το

οποίο κυριαρχεί μέσα στο περιβάλλον των βιβλιοθηκών και των κέντρων πληροφόρησης, κατέχει εξέχουσα θέση στο χώρο της παιδείας και είναι το όχημα που μεταφέρει τη γνώση πιο κοντά στους ανθρώπους. Είναι το επάγγελμα το οποίο συχνά επηρεάζεται βαθιά από τις επιστημονικές εξελίξεις σε όλους τους τομείς και βέβαια, οι εξελίξεις στην τεχνολογία και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές δεν μπορούσαν να αποτελέσουν εξαίρεση.

Η ανάλυση του επαγγέλματος του βιβλιοθηκονόμου ή καλύτερα του επιστήμονα της πληροφόρησης πρέπει να εστιάζεται στη σχέση του με την εργασία και τις υπηρεσίες που καλείται να προσφέρει. Στην Ελλάδα, ο προβληματισμός για το επάγγελμά μας επηρεάζεται από διάφορες απόψεις και πεποιθήσεις σε τρία βασικά επίπεδα:

α) στις διαρθρωτικές αλλαγές που απαιτούνται για την κατοχύρωση του επαγγέλματος,

β) στον ανταγωνισμό με άλλες επιστήμες και οργανισμούς και

γ) στον τομέα της βιβλιοθηκονομικής παιδείας.

Είναι γεγονός ότι η νομοθεσία μας δεν έχει εντυφώσει στο θέμα των βιβλιοθηκών έτσι ώστε να μπει μια τάξη στην λειτουργία τους και ακόμη λιγότερο έχει ασχοληθεί η πολιτεία με το επάγγελμα και τους ανθρώπους οι οποίοι το υπηρετούν. Είναι, επομένως, απαραίτητο να γίνουν εκείνες οι νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες απαιτούνται για την πλήρη και σωστή κατοχύρωση του επαγγέλματος. Όπως σε όλα τα επαγγέλματα, οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις πρέπει να διέπονται από κάποιους κανόνες.

Ο ανταγωνισμός με άλλες επιστήμες

είναι αναπόφευκτος εφ' όσον τα διαρθρωτικά προβλήματα διατηρούνται. Αρκεί εδώ να αναφερθεί το πρόσφατο δίλημμα για την στελέχωση των σχολικών βιβλιοθηκών.

Τέλος, η αναβάθμιση της βιβλιοθηκονομικής παιδείας θα παίξει πρωταρχικό ρόλο και θα οδηγήσει τον κλάδο στο σωστό του επίπεδο. Μια πρόταση την οποία είχα εκφράσει παλαιότερα και η οποία εξακολουθεί να είναι εφικτή είναι η δημιουργία μιας διετούς μεταπτυχιακής σχολής Βιβλιοθηκονομίας σε ένα από τα ανώτατα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα.

Σήμερα, η εικόνα των βιβλιοθηκών στην πατρίδα μας παρουσιάζεται συγκεχυμένη και πολυδιάστατη. Μόνο εμείς εδώ σ' αυτή την αίθουσα ξέρουμε τις ανισότητες, τις αντιξοότητες, την έλλειψη προγραμματισμού και οργάνωσης που είναι μερικά μόνο από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περισσότεροι συνάδελφοι, εδώ και πολλά χρόνια.

Οι βιβλιοθηκονόμοι αγωνίζονται με τις γνώσεις και τα μέσα που διαθέτουν, και έχουν κάνει αρκετά βήματα, δυστυχώς χωρίς το ποθητό αποτέλεσμα. Παρ' όσον ότι δημιουργήθηκαν οι απαραίτητες σχολές, ο ρόλος των βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων δεν έχει αναβαθμιστεί ανάλογα.

Ίσως είναι καιρός να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση με μια καινούργια τοποθέτηση και έναν επαναπροσδιορισμό της χρησιμότητας των βιβλιοθηκών και του ρόλου των επιστημόνων που εργάζονται μέσα σ' αυτές. Θα ξέρετε ασφαλώς ότι στην Ευρώπη, στην Αμερική και σε άλλα μέρη του κόσμου, οι βιβλιοθήκες και οι αρμόδιοι λειτουργοί τους επανεξετάζουν και μελετούν τις δραστηριότητές τους σε

σχέση με τα δεδομένα των νέων τεχνολογιών. Πώς συμπεριφέρονται οι βιβλιοθηκονόμοι μέσα σ' αυτή την τεχνολογική κοσμογονία; Θα έλεγα απλά: «όπως και παλιότερα, όπως πάντοτε». Προσπαθούν να έχουν το υλικό που χρειάζονται οι αναγνώστες, είτε είναι αυτό έντυπο είτε είναι ηλεκτρονικό ή και σε οποιαδήποτε άλλη μορφή. Ασχολούνται με τον εμπλουτισμό των συλλογών τους και με κάθε καινούργιο πληροφοριακό μέσο που κάνει την εμφάνισή του. Διαβάζουν τα πάντα, εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία και κριτικές χωρίς να παραμελούν και τον ημερήσιο ηλεκτρονικό τύπο. Μελετούν το καινούργιο εισερχόμενο υλικό έτσι ώστε να εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους συνεχώς και να έχουν την σωστή και πολύπλευρη πληροφόρηση για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού της βιβλιοθήκης τους. Είναι οι «φρουροί της γνώσης» οι οποίοι, με προσωπικό ενδιαφέρον για τις ανάγκες του κάθε αναγνώστη επιδίδονται σε ένα είδος σκυταλοδρομίας, προάγοντας την καλλιέργεια και την μόρφωση. Αυτή είναι και η πεμπουσία της αποστολής τους.

Στην ανατολή του, ο εικοστός πρώτος αιώνας διαφαίνεται δύσκολος και παρ' όλον ότι η τεχνολογία έχει μικρύνει τις αποστάσεις και οι λαοί «ενώνονται» τρόπον τινά μπροστά σε μία οθόνη, μοιράζονται τις ίδιες πληροφορίες και έχουν πρόσβαση στις ίδιες τράπεζες δεδομένων, είναι βέβαιο ότι πολλές διαφορές, ανισότητες και προβλήματα θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν. Όσο αυξάνεται ο όγκος των πληροφοριών και λόγω της σχετικής αναρχίας του διαδικτύου, η ερμηνεία, αξιολόγηση και μεταβίβαση της πληροφορίας πρέπει να γίνεται από τον βιβλιοθηκονόμο, ακριβώς όπως γινόταν και με τις έντυπες πηγές. Αυτός και μόνον αυτός γνωρίζει τις πηγές καλύτερα απο

κάθε άλλον και μπορεί να ερευνήσει τη βιβλιογραφία και ν'αποτελέσει την γέφυρα μεταξύ πληροφορίας και αναγνώστη.

Ένας μύθος που ακούγεται τελευταία είναι ότι η τεχνολογία θα σημάνει και το τέλος μας. Κατά ένα θαυμαστό τρόπο τα καθήκοντα και η απασχόληση του βιβλιοθηκονόμου έχουν αυξηθεί όπως έχει αυξηθεί και ο αριθμός των βιβλίων και άλλων έντυπων εκδόσεων. Στον τόπο μας μάλιστα όχι μόνο δεν ήρθε το τέλος μας αλλά ίσως είναι η αρχή της εποχής μας! Με την βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουμε σοβαρές ενδείξεις ότι οι βιβλιοθήκες θα εκσυγχρονιστούν και, επιτέλους, θα καταλάβουν τη θέση που τους ταιριάζει, σε όλες τις βαθμίδες της παιδείας και στην κοινωνία μας γενικά.

Αισθάνομαι ότι πρέπει να υπογραμμίσω τον θησαυρό των γνώσεων που υπάρχει αποθηκευμένος μέσα σε κάθε ενημερωμένο και καλά καταρτισμένο βιβλιοθηκονόμο. Αν παραφράσουμε τους πέντε νόμους του Ranganathan, (για τις βιβλιοθήκες) και τους εφαρμόσουμε στους βιβλιοθηκονόμους, θα μπορούσαμε να πούμε: 1) Οι βιβλιοθηκονόμοι είναι για να βοηθούν. 2) Κάθε αναγνώστης τον βιβλιοθηκονόμο του. 3) Κάθε βιβλιοθηκονόμος τον αναγνώστη του. 4) Ανοίξτε τους ορίζοντες της γνώσης σε όλους. 5) Η βιβλιοθήκη είναι ένα κέντρο πολυμέσων.

Πιστεύω απόλυτα ότι η τεχνολογία ενδυναμώνει τον βιβλιοθηκονόμο, ο οποίος έχει την ικανότητα και τη θέληση να μαθαίνει καινούργια πράγματα, και έχει τις δεξιότητες που χρειάζονται για να προσαρμοστεί στη νέα ηλεκτρονική και ψηφιακή πραγματικότητα. Ποιός άλλος θα μπορούσε να διδάξει και να μυήσει τους αναγνώστες στη χρήση των νέων ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης; Ποιός άλλος, μετά απο τους γονείς, μπορεί να

κατευθύνει τα παιδιά όλων των ηλικιών και να τα κάνει ν' αγαπήσουν τα βιβλία και να καταλάβουν την αξία της γνώσης; Ακόμα και η εκπαίδευση στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών περιλαμβάνεται μέσα στα καθήκοντα του σύγχρονου βιβλιοθηκονόμου και πρέπει να προσφέρεται σε όσους αναγνώστες την επιθυμούν. Η γνώση πρέπει να είναι προσιτή σε όλους, και εφ' όσον ο άνθρωπος κατάφερε να δημιουργήσει μια τόσο μεγάλη ποικιλία από πηγές πληροφόρησης, δεν πρέπει αυτές να προβάλλονται και να εξυπηρετούν τις ανάγκες των μαθητών και των δασκάλων, των επαγγελματιών και των επιστημόνων; Ξέρετε εσείς άλλους επιστήμονες οι οποίοι μπορούν να μεταδώσουν τέτοιες γνώσεις καλύτερα από μας τους βιβλιοθηκονόμους;

Κάποτε πρέπει να δείξουμε κι εμείς τις ιδιαίτερες γνώσεις και ικανότητές μας στους ιθύνοντες και σε όσους παίρνουν τις αποφάσεις. Ίσως πρέπει να γίνουμε πιο επιθετικοί και πιο δυναμικοί για να αποδείξουμε ότι το επάγγελμά μας έχει ιδιαίτερη αξία και δεν εξομοιώνεται με κανένα άλλο. Παίζει δε καθοριστικό ρόλο στην παιδεία σε όλες τις βαθμίδες.

Πρόσφατα διάβασα μια ομιλία του Fred Weingarten στην Ένωση Βιβλιοθηκονόμων των Ηνωμένων Πολιτειών σχετικά με την επίδραση της τεχνολογίας πάνω στο έργο των βιβλιοθηκών και σας μεταφέρω μια χαρακτηριστική παρατήρησή του: «στο σπίτι μου έχω ένα-δυό σφυριά και μάλιστα ξέρω να τα χρησιμοποιώ. Το σφυρί είναι ένα εργαλείο εύκολο στη χρήση του αλλά δεν με έκανε μαραγκό». Με άλλα λόγια, «η τεχνολογία μπορεί να είναι εύκολη στη χρήση της και μπορεί γρήγορα να εξαπλωθεί στην κοινωνία αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν χρειαζόμαστε τους εμπειρογνώμονες Βιβλιοθηκονόμους για να μας καθοδηγούν».

Χαρακτηριστικός και καθόλου ευκαταφρόνητος είναι και ο ενθουσιασμός που μας έρχεται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση με συνθήματα όπως: «η δημόσια πληροφόρηση είναι το νέο όχημα για την ανάπτυξη», «Οι βιβλιοθήκες έχουν ένα ρόλο-κλειδί στην διάδοση της ηλεκτρονικής πληροφορίας», «οι βιβλιοθήκες θα εξακολουθήσουν να παίζουν ουσιαστικό ρόλο σαν δίοδοι (gateways) των πηγών πληροφόρησης». Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Βιβλιοθήκες πρέπει να «εργαστούν» με το Διαδίκτυο και να αξιοποιήσουν τις μεγάλες δυνατότητες που προσφέρει. Η τεχνολογία μας βοηθά ν' αποκτούμε καινούργιες δεξιότητες με τις οποίες θα βελτιώνουμε τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. Η τεχνολογία θα διευρύνει τον ρόλο μας για να ικανοποιήσει καινούργιες ανάγκες όπως η παιδεία από απόσταση, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και η παγκόσμια επικοινωνία.

Σε πολλές χώρες οι βιβλιοθήκες υπήρξαν ανέκαθεν εστίες μάθησης ακριβώς όπως η σχολική τάξη. Αποτελούσαν ένα πόλο έλξης για τη μόρφωση προσφέροντας ενισχυτικό και επιμορφωτικό υλικό για τους μαθητές, φοιτητές, καθηγητές, τους επαγγελματίες, τους επιστήμονες και όλους τους πολίτες.

Όλοι γνωρίζουμε τα προβλήματα τα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν στην Ελλάδα με τον θεσμό του επόπτη καθηγητή στις σχολικές βιβλιοθήκες και την αδυναμία της πολιτείας να στηρίξει τους βιβλιοθηκονόμους. Η κατάσταση είναι πράγματι απογοητευτική αν αναλογιστεί κανείς τις συνέπειες για τους πτυχιούχους. Επιτρέψτε μου να επισημάνω ότι η βιβλιοθηκονομία είναι μία επιστήμη η οποία απαιτεί συνεχή επιμόρφωση και δεν μπορεί κανείς να διατηρεί τις γνώσεις

του αν παραμένει έξω απ' αυτήν. Παρ' όλες τις αντιξοότητες δεν πρέπει να παραιτηθούμε. Νομίζω ότι η απάντηση βρίσκεται σ' αυτό που είπα και προηγουμένως. Η αναγνώριση εξαρτάται από μας. Πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να δείξουμε πόσο απαραίτητοι είμαστε μέσα στον πνευματικό κύκλο της μάθησης σε όλα τα επίπεδα.

Θα σας πω μια μικρή ιστορία που έτυχε να διαβάσω στο Ίντερνετ. Η επικεφαλίδα έλεγε «Ένας βιβλιοθηκονόμος θα μπορούσε να είχε σώσει μια ζωή;» Γραμμένη από μια βιβλιοθηκονόμο η ιστορία είναι αληθινή και αναφέρεται στην περίπτωση μιας 24χρονης νέας η οποία εργαζόταν σε ένα ερευνητικό εργαστήριο της Ιατρικής Σχολής του πανεπιστημίου Johns Hopkins και ταυτόχρονα είχε δεχτεί να λάβει μέρος σε μια μελέτη, για μια συγκεκριμένη θεραπεία. Κατά τη διάρκεια της μελέτης έπρεπε κάθε μέρα να παίρνει μια ορισμένη ουσία. Πριν αρχίσει το πείραμα, ο Διευθυντής της μελέτης και οι βοηθοί του έκαναν έρευνα στο Ίντερνετ και σε άλλες πηγές προκειμένου να διαπιστώσουν αν υπήρξαν στο παρελθόν περιπτώσεις αλλεργικής αντίδρασης στην ουσία αυτή. Δεν βρήκαν καμμία σχετική αναφορά. Η κοπέλα άρχισε να συμμετέχει στο πείραμα και σε πέντε μέρες παρουσίασε ανησυχητικά φαινόμενα όπως δύσπνοια και δυσκολία στην αναπνοή. Παρ' όλες τις προσπάθειες των γιατρών, σε λίγες μέρες η κοπέλα πέθανε. Επειδή το περιστατικό πήρε μεγάλη δημοσιότητα πολλοί βιβλιοθηκονόμοι ερεύνησαν το θέμα, όχι μόνο στο Ίντερνετ αλλά και πολλές άλλες πηγές ώσπου σε αρθρογραφία της δεκαετίας του 1950 βρήκαν ότι πράγματι η ουσία αυτή είχε χαρακτηριστεί σαν επικίνδυνη.

Αν του είχε ζητηθεί, θα μπορούσε ένας βιβλιοθηκονόμος να είχε σώσει μια ζωή;

Πιστεύω απόλυτα πως ναι, θα μπορούσε. Πιστεύω ότι δεν υπάρχει καλύτερη «μηχανή αναζήτησης» από τον βιβλιοθηκονόμο ο οποίος επιστρατεύει την εμπειρία, τις ερευνητικές του ικανότητες και όλο το υλικό το οποίο γνωρίζει είτε αυτό είναι στο διαδίκτυο είτε υπάρχει στις κλασικές έντυπες πηγές.

Εφ' όσον γνωρίζουμε το υλικό της βιβλιοθήκης μας έντυπο και ηλεκτρονικό, πρέπει να βρίσκουμε τους σωστούς τρόπους να το χρησιμοποιούμε και να το διαφημίζουμε σε όλους τους αναγνώστες. Είμαι σίγουρη ότι οι περισσότεροι από μας εδώ έχουν ασχοληθεί με το λεγόμενο marketing της βιβλιοθήκης, δηλ. την προβολή και διαφήμιση του υλικού της, με εκθέσεις, φυλλάδια και θεματικές βιβλιογραφίες. Επιπλέον αυτά τώρα όλα μπορούν να αποτελούν και μέρος της ιστοσελίδας της βιβλιοθήκης. Είναι κάτι που πρέπει να γίνεται σε συνεχή βάση για να ανανεώνεται το ενδιαφέρον των χρηστών.

Αν το κοινό δεν γνωρίζει τις υπηρεσίες τις οποίες μπορεί να προσφέρει η βιβλιοθήκη μας, πώς θα έρθει να εξυπηρετηθεί; Κι εδώ οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές είναι πολύτιμοι διότι παίζουν και το ρόλο του τυπογράφου. Με το κατάλληλο προγραμματάκι μπορούμε να κάνουμε θαύματα. Για παράδειγμα, μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη σε συνεννόηση με τους καθηγητές μπορεί έγκαιρα να ετοιμάζει βιβλιογραφικό υλικό για τους φοιτητές. Κι αυτός είναι ένας μόνο τρόπος να δείξει η βιβλιοθήκη πως μπορεί να βοηθήσει τους καθηγητές στο έργο τους. Και οι δημόσιες/δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν

να κινηθούν στα ίδια πλαίσια παρακολούθοντας την επικαιρότητα και τα ειδικά ενδιαφέροντα των πολιτών της περιοχής τους.

Οι σπουδαστές της Βιβλιοθηκονομίας είναι οι αυριανοί διαχειριστές της γνώσης και της πληροφόρησης. Πρέπει να τους βοηθήσουμε να καταλάβουν τη φιλοσοφία της βιβλιοθήκης και να δούν το επάγγελμα περισσότερο σαν λειτούργημα το οποίο απαιτεί θυσίες και εγρήγορση. Χρειάζεται να φροντίσουμε να αναβαθμιστούν οι σχολές, να εκσυγχρονιστούν τα προγράμματα, να υπάρχει μέσα στη σχολή η κατάλληλη βιβλιοθήκη για τη συνεχή εξάσκηση των σπουδαστών και το πιο σπουδαίο να τους εξασφαλίσουμε αναγνώριση και μια θέση εργασίας στον τόσο ευαίσθητο αυτό χώρο μέσα στην κοινωνία και στη ζωή μας.

Σύμφωνα με στατιστικές του 1998, υπάρχουν περίπου 1566 βιβλιοθήκες στην Ελλάδα, Δημόσιες, Ακαδημαϊκές, Σχολικές και Ειδικές. Είναι οι πνευματικές κυψέλες της πατρίδας μας, οι οποίες, αν στελεχωθούν σωστά, θα διαφυλάξουν το παρελθόν, την ιστορία μας δηλαδή, ενώ θα προσφέρουν ένα μόνιμα ανοιχτό παράθυρο στο μέλλον. Θα μπορέσουν να βοηθήσουν όλους τους πολίτες να γίνουν μέλη της κοινωνίας της πληροφορίας, και αυτό μπορεί να γίνει με επιτυχία μόνο από τους βιβλιοθηκονόμους. Ας προσπαθήσουμε όλοι μαζί να συνεργαστούμε για να αναδείξουμε, να προωθήσουμε και να στηρίξουμε το επάγγελμά μας και το τόσο σημαντικό έργο του.

REFERENCES

Resolution on the Role of Libraries in Modern Societies
(Minutes of the European Parliament 23/10/1998)

"Librarians Adjust Image in an Effort to Fill Jobs" by John W. Fountain, *The New York Times on the Web*, August 23, 2001

Moellering Mentor, *Library Newsletter*, Winter 1999

"The Changing Environment of Academic Libraries: End-User Education and Planning Strategies for Libraries in India," *Library Philosophy and Practice*, Fall 2001

"On the Edge of a Precipice?" *The Value of Libraries and Library Professionals in Australia's top-100 Companies*, by Virginia Walsh, Exec. Director, Australian Library and Information Association, Perth 1997

"Technostress and Library Values" by Michael Gorman, *Library Journal* April 15, 2001

"Determining Our Digital Destiny" by Roy Tennant, *American Libraries* January 2000

The Vital Role of Librarians in Creating Information Communities: Strategies for Success" by Joan C. Durrance, Univ. Of Michigan, School of Information, 1/10/2000

"I have seen the Future and it works," by Chris Batt, Director of Library Services, Croydon, (www.ariadne.ac.uk)

"Changes and Developments in Greek Libraries" by Alexandra Papazoglou and Eva Semertzaki, *The Electronic Library* Vol 19, no. 3 – 2001

Websites

<http://www.nclis.gov>

<http://web.utk.edu>

<http://www.hfac.uh.edu>
(Four experienced librarians share their viewpoints on libraries, technology and more)

Η Μαίρη Τσερώνη είναι Σύμβουλος στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη "Αίλιαν Βουδούρη" και μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Β.